

staatsbosbeheer

Jaarbeeld 2025

Handen uit de mouwen 2026

Zet alvast in je agenda:

17 januari, 31 januari, 21
februari, 19 september,
17 oktober, 7 november
(Nationale Natuurwerkdag)
21 november

Beste eilanders en gasten,

Dit jaarbeeld is een eerbetoon aan het hoogste duin van het Waddengebied. Het twee na hoogste duin van Nederland. Maar liefst 43 meter hoog opgestoven zand en een duin vormt wat ons dorp beschermt.

Het blijft bijzonder om er af en toe bij stil te staan, dat deze enorme zandmassa door wind en zand ontstaan is. Het is echt niet zo dat de generaties voor ons hebben staan scheppen om dit duin zo te krijgen.

Veel lees en kijkplezier!

Oude luchtfoto, collectie Dirk Bruin

Luchtfoto 2008

Kap op midgetgolf terrein

Van vuurboet tot Staatsbosbeheer

Het begon met een baken (boet) op houtenpalen in 1462, die werd in 1836 vervangen door een stenen toren met echt vuur. Als je rondom de toren zou gaan scheppen kom je geheid kooltjes tegen.

De huidige vuurtoren is oorspronkelijk het bovenste deel van de vuurtoren van IJmuiden. In 1909 werd hij verplaatst naar Vlieland en geplaatst op het Vuurboetsduin ter vervanging van de oudere stenen vuurtoren. De gietijzeren toren werd oorspronkelijk gebouwd in 1877-1878. Sinds 1909 staat de huidige vuurtoren op het duin, het is een icoon van het eiland. In 1986 werd de kap vervangen. Deze verdween als tuinhuisje naar de wal, maar keerde op initiatief van Harry Jurjens 25 jaar later terug naar Vlieland. De oude kap fungeert nu als kiosk op de midgetgolfbaan. Met afstand is dit de kleinste vuurtoren van de Nederlandse Waddeneilanden. Omdat het duin waarop hij gebouwd is al hoog genoeg is, hoefde de toren niet zo hoog te zijn als de andere vuurtorens van de Wadden. Hij is bijna 17 meter hoog meter hoog. De

Foto: Klaas de Jong

gietijzeren rode toren heeft wel wat weg van de vuurtoren van Texel. Ontworpen door Quirinus Harder, een architect uit Rotterdam uit de negentiende eeuw. Leuk feitje: Quirinus hield het niet bij één vuurtoren in zijn carrière. Hij ontwierp maar liefst 12 vuurtorens, waaronder die van Texel en Ameland. Dat onze vuurtoren dus op de vuurtoren van Texel lijkt, is geen toeval.

Elke vuurtoren heeft een eigen karakter, die van ons is 2 seconden aan en 2 seconden uit. Dat wil zeggen dat er een scherm om de lamp heen draait. Dus het licht gaat niet echt aan en uit.

Het Bokkendal hoort bij het Vuurboetsduin als Jip en Janneke bij elkaar horen. Een enorm dal aan de noordkant. Het verhaal gaat dat de bokken en geiten bij slecht weer zich daar verzamelden. Ook wordt verteld dat het alleen de bokken waren, omdat ze die s 'nachts niet in het dorp wilden hebben. Bokken kunnen nogal stinken.

Planten en bomen op de duintop

Van oorsprong was het Vuurboetsduin kaal en zanderig. Om verstuiving tegen te gaan, werden in de vorige eeuw dennen aangeplant. Inmiddels groeien er ook lijsterbes, eiken vogelkers en tamme kastanjes. Daarnaast zijn er volop struiken zoals kamperfoelie en braam, en in de open stukken vind je helmgras, duinviooltje en zandblauwtje en diverse soorten mossen.

Vroeger moest Staatsbosbeheer er dus voor zorgen dat het stuivende zand een halt toegeroepen werd. Nu is het beheer geheel anders. Sinds een aantal jaren is het gewenst dat de westelijke duinflank openblijft. Enorm veel dennen zijn weggezaagd, behalve rondom de Blikspuutkuul. Ook het Bokkendal is kaal en wordt kaal gehouden door enkele Nederlandse landgeiten.

Als de loofboompjes weer de kop opsteken tussen de toren en de Blikspuutkuul laten we er geiten lopen. Echte slopers die de boomvorming weer tegengaan. Die geiten lopen ogenschijnlijk los, maar dat is niet zo, want we hebben een draadloos/virtueel raster daar. In de halsband die de geiten om hebben zit een zender. Als de geiten te dicht bij het onzichtbare raster komen gaat er een vervelend

geluidssignaal af. Daardoor blijven ze op hun plek. Via een app, die enkele collega's op hun telefoon hebben kunnen we ze goed in de gaten houden.

Elk jaar was dit ook de locatie voor het zagen van kerstbomen. Met de Vlielanders kinderen zaagden we boompjes voor thuis en in school. En op de eerste zaterdag na 5 december stonden we jarenlang met de keet en warme chocomelk klaar voor de Vlielanders. Een gratis echte dennenboom en het duin blijft open, een win-win situatie dus. Inmiddels is dat zo goed gelukt, dat we sinds dit jaar niet meer daar kerstboompjes hoeven te zagen, om de simpele reden dat er voorlopig geen kleine dennen daar meer staan die geschikt zijn als mooi boompje voor thuis.

Natuurlijke waterzuivering

Minder zichtbaar, maar cruciaal voor ons eiland, is de rol van het duin in de waterhuishouding. Regenwater zakt diep weg in het zand en wordt onderweg (in zo'n 30 jaar) gezuiverd. We mogen er trots op zijn, dat het drinkwater van Vlieland onder onze voeten

zit. Het waterzuiveringsgebouw (uit 2010) is indrukwekkend als je er dichtbij staat. Het valt op afstand mooi weg in het duin. In de wand zijn gerecyclede stukjes groen en blauw glas te zien. Het is ontworpen door architect Eerde Schippers.

Wat leeft en groeit er allemaal op dat mooie duin?

Een greep uit de meest bijzondere vogels, insecten, planten en beesten.

Broedvogels:

nachtzwaluw, houtsnip, boomleeuwerik, boompieper

Sprinkhaan soorten:

blauwvleugelsprinkhaan en de grote groene sabelsprinkhaan

Bijen:

zandbij, witbaardzandbij, blinde bij, rosse metselbij

Korstmossen:

sierlijk rendiermos, open rendiermos, rood bekertjesmos

Planten:

zandblauwtje, buntgras, jeneverbes, zweedse lijsterbes, hondsviooltje, duinviooltje, korenbloem, stalkaars, blauwe ossentong, grote teunisbloem, keizerskaars

Dagvlinders:

heivlinder, argusvlinder, duinparelmoervlinder, kleine parelmoervlinder

Reptiel:

zandhagedis

Amfibie:

kleine watersalamander

Zoogdier:

konijn en egel

Rosse metselbij Foto: Adri Koster

Zandhagedis Foto: Mark Kras

Duinparelmoervlinder

Houtsnip Foto: Jonathan Leeuwis

De geheimzinnige Blikspuutkuul

Ten zuiden van de vuurtoren ligt de Blikspuutkuul. De naam klinkt spannend. Er zijn een paar verklaringen voor de naam. Men dacht vroeger dat hier vaak de bliksem insloeg. In werkelijkheid is het een zogeheten uitblazingkuil, ontstaan doordat de wind eeuwen geleden zand wegblies.

Deze verklaring kunnen we dan ook naar het land der fabelen verwijzen. Of werd er vroeger het spel blikspuit gedaan? Dat kan ook. Het is niet helemaal duidelijk waar deze naam vandaan komt. Vlielanders van rond de 60 jaar herinneren zich wel dat ze daar het spel blikspuit speelden, maar het was niet zo dat de plek ook als zodanig werd benoemd.

De Blikspuutkuul is ook al vaak een podium tijdens Into The Great Wide Open geweest.

Stoel van Krayenhoff

Detail stoel van Krayenhoff

Een duin vol verhalen

Het Vuurboetsduin is dus veel meer dan een mooi uitzichtpunt. Het is een plek waar natuurbeheer, cultuurgeschiedenis en techniek samenkomen. Voor bezoekers is het een uitnodiging om omhoog te klimmen en niet alleen het panorama te bewonderen, maar ook de verhalen onder hun voeten te ontdekken.

Metten vanaf de top

In de 19e en 20e eeuw werd het Vuurboetsduin ook gebruikt als meetpunt voor de landmeetkunde. Vanaf de top konden landmeters triangulatie uitvoeren, oftewel driehoeksmetingen, om kaarten van Nederland nauwkeuriger te maken.

Het eerste driehoeksnets in ons land, dat speciaal is gemeten om kaarten te maken, is dat van Luitenant-Generaal Baron C.R.T. Krayenhoff. Naast de vuurtoren is nog steeds de zogenaamde 'stoel van Krayenhoff' te zien. Deze werd dus voor dit doel gebruikt.

Gedichtje over de vuurtoren en het Vuurboetsduin van Nel Cupido-Kooijman

Een heel klein duintje,
geboren op het strand

Bestond uit één helmpje en
een lepel zand

De wind deed z'n werk

Hij werd groot en sterk

En hij draagt nu de toren
van Vlieland

(O) Poenel

Foto: ITGWO uit 2011

Romantische plek

De aantrekkingskracht van zo'n hoog duin blijkt ook uit het feit dat er getrouwd wordt. Zowel trouwlustige eilanders als vele gasten zeiden hier het Ja-woord tegen elkaar. Het is ook een mooie plek voor een aanzoek natuurlijk.

Blikspuutkuul als plek om te trouwen

Foto: Ron van der Stappen

Bewoners

Er hebben al heel wat Vlielanders in de huisjes naast de vuurtoren gewoond. Uiteraard eerst de vuurtorenwachters van Rijkswaterstaat. Vanaf 1973 werden het dienstwoningen van Staatsbosbeheer. Althans voor zover we konden nagaan in het

nationaal archief. Momenteel wonen collega's Diederik Beuzekom met zijn vrouw Sandra en kinderen en Yoram Olde Riekerink met zijn verloofde Julia Smit op het duin. Het is grappig dat zijn moeder Elaine, ook in dat huis gewoond heeft.

Hoe gaat het met de Soay schapen?

De Soay schapen lopen in het omheinde duingebied tussen De Lange Paal en Bomenland. Dit gebied is 250 hectare groot. Ze lopen daar om het duingebied open te houden. In het gebied lopen ook nog 15 Schotse Hooglanders. De Soay schapen kunnen zich voortplanten en doen dat ook. Zodoende groeit de groep en zijn we genoodzaakt om schapen ook af te voeren, omdat de groep anders te groot wordt en de graasdruk te hoog. Toen de waterstand 2 jaar geleden te hoog was konden we in dat jaar geen schapen afvoeren met als

gevolg dat het aantal dieren is toegenomen. Daarom hebben we afgelopen jaar meer schapen afgevoerd dan de jaren daarvoor. Dit doen we alleen in de periode dat de ooiën niet drachtig zijn en dat ze geen zogende lammeren hebben.

Frederika Breijer

Dag Frederika, dank je wel!

Frederika Breijer begon 25 jaar geleden bij Staatsbosbeheer. De functie was, zoals ze het zelf noemt 'die van een octopus'.

Ze heeft in al die jaren heel veel gedaan en met veel plezier. In de zomer het beheer van ons natuurkampeerterrein De Lange Paal. Een hele goed gastvrouw, duizenden gasten heeft ze ontmoet. Ze noemt het zelf 'een paradijselijke plek'. Jarenlang verzorgde ze ook de reserveringen voor de kampeerterreinen van Staatsbosbeheer op Ameland, Terschelling en Vlieland.

Al het werk wat ze deed naast De Lange Paal, had met Vlieland te maken, de weiden moestuinvergunningen, de sponsorbankjes, op facilitair vlak bijna onmisbaar. Ze heeft ervoor gekozen om te stoppen, ze had niet meer de energie om al het werk, wat ook nog aan veranderingen onderhevig was, te doen. Ze geniet nu van haar vrije tijd, gaat lekker verder met haar Vlielanders zeep maken en ze ziet wel wat er op haar pad komt.

Even voorstellen; Niek Albers

Ik ben Niek Albers, 29 jaar, en ik ruil de Hollandse Duinen in voor het prachtige Vlieland! Een ander werkgebied, een nieuw thuis en een rol waar ik ontzettend veel zin in heb. Vanaf januari ga ik aan de slag als boswachter publiek.

Van duin naar duin

De afgelopen jaren werkte ik in de natuurgebieden Meijndel & Berkheide, onderdeel van Nationaal Park Hollandse Duinen. Als duinwachter hield ik me bezig met voorlichting aan bezoekers, natuurmonitoring, faunabeheer en het zorgen voor een veilige en prettige beleving van het gebied. Daar ontdekte ik mijn liefde voor de duinen en hun bijzondere ecosystemen. Buiten zijn, nieuwe dingen ontdekken en de kleine wonderen van de natuur observeren, geeft mij energie en voldoening. Je ziet mij dan ook regelmatig op mijn knieën tussen het gras, met een veldgids en loop in de hand, speurend naar alles wat groeit en leeft.

Het unieke van Vlieland

Het mooiste vind ik om mensen mee te nemen in deze wereld: laten zien hoe bijzonder ieder plantje, dier of schimmel is, en samen verwonderen over de natuur om ons heen. Tegelijkertijd ben ik ontzettend benieuwd naar alles wat jullie als eilanders meemaken en weten, zoals de tradities, verhalen en plekjes die Vlieland zo uniek maken. Ik kijk ernaar uit om daar zelf ook van te leren, te ontdekken en met plezier te delen.

Op ontdekkingstocht

Boswachter ben je natuurlijk niet alleen op werk. Ook in mijn vrije tijd ben ik graag buiten: met de kinderen op ontdekkingstocht, een hardloopprondje of gewoon wandelend door het duinlandschap, genietend van alles wat de natuur te bieden heeft.

Met vrouw en 2 jongetjes

Ik ga dit avontuur niet alleen aan, maar samen met mijn vrouw, onze twee jongens van 4 en 3 én natuurlijk de hond. Medio december verhuizen we naar de dienstwoning aan de westkant van het eiland, vlak naast het Posthuys. Eigenlijk kunnen we niet wachten om op de boot te stappen en Vlieland te ontdekken.

En zie je ons op het eiland? Kom gerust een praatje maken!

Niek Albers

Staatsbosbeheer team Vlieland

Annemieke op 't Hof
teamleider
bestuurlijk, contracten, provinciaal
managementteam

Bertwin Bergman
boswachter beheer
projecten, boa,
voorbereiden werkzaamheden
bos- en natuurbeheer

Niek Albers
boswachter publiek
communicatie, kampeerterrein
De Lange Paal, recreatie

Pieter Schaper
boswachter publiek
recreatieve voorzieningen, bebording,
veldwerk, motorzagen, surveillant

Carl Zuhorn
boswachter ecologie
monitoring, flora- en faunacheck

Anke Bruin-Kommerij
boswachter publiek
publicaties, blog, sociale media,
kampeerterrein De Lange Paal,
excursies, educatie

Diederik Beuzekom
boswachter beheer
trekker chauffeur, maaiwerk,
veldwerk, motorzagen

Yoram Olde Riekerink
boswachter beheer
vee-verzorging, veldwerk,
motorzagen

In 2025 hadden we 5 stagelopers en in september is leerling Renze van den Brink gestart. Hij is tot september 2026 bij ons aan het werk.

Renze van den Brink

Vrijwilligers

Naast de 'Handen uit de mouwen' dagen (zie voorkant voor de data 2026), kunnen we soms ook op andere momenten extra handen gebruiken.

Heb je belangstelling of ben je benieuwd, mail dan naar vlieland@staatsbosbeheer.nl

Staatsbosbeheer Vlieland

Dennenlaan 4
8899 BM Vlieland

T 0562 – 451304
E vlieland@staatsbosbeheer.nl

Mis niets, meld je aan voor de
nieuwsbrief en selecteer Vlieland
www.staatsbosbeheer.nl/nieuwsbrief